

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir.

CEİDİZLER FAZ III: DESTEKLENEN HİBE PROJELERİ

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE
DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE
DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE
DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE
DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE
DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE
DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

“Bu yayın Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. İçeriği yalnızca Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği sorumluluğundadır ve her zaman Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmaz.”

İÇİNDEKİLER

0. ÖNSÖZ	4
1. ARAMIZDA DERNEĞİ	6
2. CİNSİYET EŞİTLİĞİ POLİTİKALARI DERNEĞİ	9
3. EŞİT NESİLLER DERNEĞİ	12
4. HAYAT SENDE DERNEĞİ	16
5. İZMİR KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ	19
6. İPS İLETİŞİM VAKFI	22
7. KADIN DAYANIŞMA VAKFI	26
8. KIRMIZI ŞEMSİYE DERNEĞİ	30
9. KONUŞMAMIZ GEREK DERNEĞİ	32
10. ÖZGÜR RENKLER DERNEĞİ	36
11. RİMMEN KADIN KOOPERATİFİ	41
12. SOSYAL İKLİM DERNEĞİ	45
13. TOPLUMSAL CİNSİYET VE HUKUK ÇALIŞMALARI DERNEĞİ	48

Önsöz

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD) toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştirmek, herkesin insan haklarından eşit ve tam yararlandığı bir toplumda yaşamak amacıyla hak temelli izleme faaliyetleri yürütmektedir. Bu amaçla toplumsal cinsiyet veri ve istatistiklerinin üretimi için savunuculuk yapmakta, kamu kurum ve kuruluşlarının bu alandaki sorumluluklarını vurgulamakta, ürettiği ve/ veya elde ettiği bilgileri toplumun ilgili kesimleriyle paylaşarak kanıta dayalı politikaların oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

CEİD aynı zamanda kadın örgütlerinin, toplumsal cinsiyet temelli örgütlerin, kamu yararına çalışan meslek örgütlerinin ve yerel yönetimlerin hak temelli izleme yoluyla çalışmalarının güçlendirilmesi için kapasitelerinin artırılmasına destek vermektedir. 2020-2022 yılları arasında uygulanan Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Türkiye'de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi Faz II'de 11 örgüte verdiği hibe desteğiyle hak temelli izleme faaliyetlerinin projenin uygulandığı illerdeki yerel aktörler tarafından aktif biçimde yürütülmesini sağlamıştır. Elde edilen başarılı sonuçlar 2024-2027 arasında yürütülen üçüncü fazda da hibe bileşeniyle sivil toplumun desteklenmesinin ne denli anlamlı ve gerekli olduğunu ortaya koymuştur.

Bu proje döneminde 13 sivil toplum örgütüne izleme çalışmaları için hibe desteği ve çeşitli platform, ağ vb. yapıya etkinliklerini gerçekleştirmeleri 15 ayni destek verilmiştir. Desteklenen projeler ağırlıklı olarak toplumsal cinsiyet temelli şiddetle ilgilidir. Özellikle kadın cinayetlerinin adeta katliam boyutlarına vardığı koşullarda bu durum şaşırtıcı değildir. Hibe alan kuruluşların yürüttükleri projeler erkek şiddetinin görünür kılınmasını sağlayan veri tabanlarının geliştirilmesini, var olan yasaların nasıl uygulandığını izlemeyi ve yetersizlikleri ortala koymanın ötesinde, şiddetle mücadelede önem taşıyan kadın danışma merkezlerinin izleme kapasitelerinin artırılmasını hedeflemiştir. Ayrıca üniversitelerde cinsel taciz ve şiddetin izlenmesi, seks işçilerine yönelik cinsel şiddetin izlenmesi, regl odaklı hak izlemi, devlet koruması altında yetişen çocuk ve gençlerin maruz kaldıkları risklerin izlenmesi, genç kadınların ekolojik izleme açısından yetkinleştirilmesi, kadın kooperatiflerinin toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirme kapasitesini izlenmesi, LGBTİ+ bireylerin kentsel hizmetlere erişimlerinin izlenmesi diğer faaliyetler arasındadır.

Ekranınızdaki bu broşürde desteklenen her bir çalışmanın kısa değerlendirmesi, amaç ve hedef grupları, faaliyetleri ve öğrenilenler başlıkları altında hibe alan kuruluşlar tarafından yapılmıştır. Aldıkları hibe ile çalışmalarını başarıyla tamamlayan tüm örgütlere teşekkür eder, toplumsal cinsiyet eşitliği yolundaki mücadelede başarılar dilerim.

CEİD Yönetim Kurulu adına
Gülay Toksöz

ARAMIZDA DERNEĞİ

Cinsel Şiddetle Mücadelede Destek Mekanizmalarının İzlenmesi ve Üniversitelerdeki Kadın ve LGBTİ+ Öğrencilerin Güçlendirilmesi Projesi

Amaç ve Hedef Gruplar

Proje, üniversitelerde faaliyet gösteren Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimlerinin (CTS) kurumsal yapılarını güçlendirmeyi, kadın ve LGBTİ+ öğrencilerin cinsel şiddete ilişkin farkındalıklarını ve bireysel-hukuki mücadele yollarına dair bilgi düzeylerini artırmayı, destek mekanizmalarına erişimlerini kolaylaştırmayı ve dayanışma ağlarını güçlendirmeyi amaçladı.

Faaliyetler

Proje faaliyetleri iki ana eksende yürütüldü: İzleme-araştırma çalışmaları ile farkındalık-güçlendirme faaliyetleri.

İzleme ve araştırma kapsamında, Türkiye genelinde CTS birimi bulunan veya bu alanda politika belgesi hazırlayan 40 üniversite incelenip; politika belgeleri, yönergeler, eylem planları ve ilgili dokümanlar; CTS'lerin kurumsal yapısı, personel durumu, dijital görünürlüğü, eğitim faaliyetleri ve işbirlikleri gibi çeşitli alanlarda geliştirilen 14 gösterge üzerinden analiz edildi. Böylece CTS'lerin yalnızca varlığı değil, işlevselliği ve sürdürülebilirliği de değerlendirildi. Ayrıca 10 anahtar kavram üzerinden içerik analizi yapıp, belgelerin toplumsal cinsiyet eşitliği ve hak temelli çerçevede nasıl konumlandığı görünür kılındı.

Sadece belge analiziyle yetinilmedi, CTS mekanizmalarında aktif rol alan 13 akademisyenle derinlemesine görüşmeler yapıldı; kuruluş süreçleri, yapısal-yönetimsel engeller, feminist akademisyenlerin görünmeyen emeği, gönüllülük temelli işleyiş ve otoriter politikaların etkileri birlikte ele alındı. Bu bulgular, CTS Farkındalığı Anketi ile tamamlandı.

Farkındalık ve güçlendirme ekseninde, kadın ve LGBTİ+ öğrencilere yönelik yüz yüze ve çevrimiçi atölyeler düzenlendi. Deneyim Paylaşımı Atölyeleri dayanışma ilişkileri kurmaya alan açarken; Güvenli Flört İlişkileri Atölyelerinde flört şiddeti ile onay-rıza kavramları psikolojik, toplumsal ve hukuki boyutlarıyla ele alındı.

Sonuçlar

Sonuçlar bize, üniversitelerde cinsel şiddetle mücadele mekanizmalarının çoğu zaman yetersiz, parçalı ve kurumsal destekten yoksun olduğunu gösterdi. Pek çok üniversitede CTS birimlerinin yeterli bütçe ve personelle desteklenmediği; eylem planları hazırlansa bile uygulamaya geçirilmediği görüldü. Mekanizmaların büyük ölçüde akademisyenlerin gönüllü emeğine dayanması ise CTS'leri kırılgan hale getiriyor. Buna rağmen, akademisyen ve personelin şiddete maruz kalan öğrencilerin CTS'lere ulaşabilmesi için kurumları zorladığının ve yoğun bireysel çaba gösterdiğinin altı çizilmeli. CTS olan üniversiteler arasında yıllık çalıştayların sürdürülmeye çalışılması ve kurumlar arasında destek-öğrenme kanallarının canlı tutulması da bu çabanın sonucu biraz.

Öğrencilerle yapılan çalışmalar CTS'ye güvenin düşük olduğunu, "makbul mağdur" algısının yaygınlaştığını ve özellikle LGBTİ+ ile göçmen öğrencilerin kendilerini daha güvensiz hissettiklerini ortaya koydu. Atölyeler, öğrenciler arasında dayanışmayı güçlendirirken; cinsel şiddetle mücadelede yüksek istek ve motivasyona sahip olduğunu ve daha fazla ağ kurma çalışmasına ihtiyaç duyulduğunu da gösterdi.

Öğrendiklerimiz

Üniversiteler yalnızca eleştirel bilginin üretildiği yerler değil, gençlerin sosyal, kültürel ve politik olarak şekillendiği yaşam alanları. Bu alanların güvenli, eşitlikçi ve kapsayıcı olması ise temel bir hak. Ancak toplumsal cinsiyet temelli şiddet, cinsel taciz ve saldırı ile flört şiddeti kampüslerde de yaygın; çoğu zaman görünmez kılınan bu şiddet biçimleri özellikle kadınlar ve LGBTİ+ öğrenciler için akademik yaşamı güvensiz ve dışlayıcı hale getirebiliyor. Çalışmanın bulguları, üniversitelerde cinsel şiddetle mücadelenin belge üretimine ya da birkaç etkinlikle sınırlandırılmayacağını gösteriyor bize.

Etkili ve sürdürülebilir mücadele için kurumsal sahiplenme, düzenli izleme, yeterli bütçe ve personel desteği hayati önemde. CTS'lerin görünürlüğü ve erişilebilirliği arttıkça, öğrencilerin başvuru olasılığı artıyor; bu görünürlük, özellikle kırılgan gruplar için güven duygusunu güçlendirerek caydırıcı etki yaratma potansiyelini de içinde taşıyor.

Bu çalışma, cinsel şiddetle mücadelenin toplumsal cinsiyet eşitliği, akademik özgürlük ve demokratik değerlerle doğrudan ilişkili olduğunu yeniden hatırlattı: Kadın ve LGBTİ+ öğrencilerin güçlenmesi, üniversitelerde adil, kapsayıcı ve güvenli bir yaşamın inşası ve demokratik değerlerin toplumsal alanda yaygınlaşması için vazgeçilmez.

CİNSİYET EŞİTLİĞİ POLİTİKALARI DERNEĞİ

Yerel Yönetimlerde ILO 190'ın Uygulanmasının İzlenmesi Projesi

Amaç ve Hedef Gruplar

Bu proje, yerel yönetimlerin "işyeri" olarak şiddet ve tacizi önleme sorumluluğunu izlemek ve güçlendirmek için yürütüldü. Amaç; ILO 190 çerçevesini temel alan politika/tutum belgelerini imzalayan belediyelerde bu taahhütlerin ne kadar hayata geçtiğini, nerelerde eksik kaldığını ve hangi uygulamaların iyi örnek sayılabileceğini görünür kılmaktı. İzleme çalışması, İzmir (Konak ve Bornova) ve Antalya (Büyükşehir) odaklı yürütüldü.

ATÖLYE DAVETİ

Belediyelerde Çalışma Yaşamında Şiddet ve Tacizin Önlenmesi Politikaları Nasıl Uygulanıyor?

Tarih: 21 Aralık Pazar
Saat: 12.00-17.00
Yer: İstanbul*

Katılım için lütfen formu doldurun.
Yer bilgisi formu dolduranlarla paylaşılacaktır.

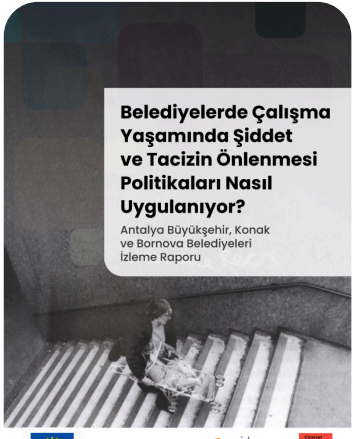
İletişim: info@cinsiyetesitligipolitikalari.org

*Foto: Dik Milien / Mothx Feminist Design Cooperative

Belediyelerde Çalışma Yaşamında Şiddet ve Tacizin Önlenmesi Politikaları Nasıl Uygulanıyor?

Antalya Büyükşehir, Konak ve Bornova Belediyeleri İzleme Raporu

İMZA YETMİYOR,
KURUMSAL MEKANİZMA GEREKİYOR

ŞİDDET VE TACİZİ ÖNLEMENİN,
EŞİTLİKLE BAĞ KURMADAN OLMUYOR

SENDİKALARLA BAĞ KURMAK ANAHTAR

Faaliyetler

Haritaladık: “Kim, nerede, ne yaptı?”

ILO 190'a dayalı politika/tutum belgesini benimseyen belediyelerin bir haritasını çıkardık ve süreç boyunca güncel tuttuk. Bu sayede dağınık bilgiyi bir araya getirerek, hem belediyeler hem kadın örgütleri hem sendikalar için referans bir kaynak oluşturduk.

Ölçtük: Feminist gösterge seti geliştirdik

Yerel yönetimleri çalışma yaşamında toplumsal cinsiyet eşitliği açısından izlemek için feminist bir gösterge seti ve izleme yaklaşımı oluşturduk. Bu çerçeveye “elde olanı” değil, ulaşılabilecek standardı hedefleyen bir ölçüm mantığıyla tasarlandı.

Yerelde güç birliği kurduk

Antalya ve İzmir'de yerel kadın örgütleriyle ortak çalıştık; izleme ziyaretlerini yerel dayanışma ağlarıyla birlikte planladık. Bu sayede belediyeleri yalnızca “hizmet veren kurum” olarak değil, aynı zamanda işveren olarak izlemeye dönük bir yaklaşımı yerelde tartışmaya açtık.

İzleme ziyaretleri ve görüşmeler yaptık

Belediyelerin ilgili birimleriyle ve çalışanlarla görüşmeler yaptık; stratejik plan, performans programı, faaliyet raporları gibi temel dokümanları inceledik; ayrıca bilgi edinme başvurularıyla veriyi tamamladık. İzleme süreci, sadece değerlendirme değil, aynı zamanda deneyim paylaşımı ve “uygulama nasıl güçlenir?” sorusuna birlikte yanıt arama zemini olarak yürütüldü.

Bilgiyi erişilebilir kıldık

Harita, gösterge seti, izleme bulguları ve örnek politika belgeleri/yönergeleri gibi materyalleri bir web kaynağında bir araya getirerek benzer izlemelerin başka kurumlar tarafından da yapılabilmesi için açık ve kullanılabilir hale getirdik.

Yaygınlaştırdık, savunuculuk yaptık

İzleme sonuçlarını farklı paydaşlarla paylaşarak yerel yönetimlere, sendikalara ve kadın örgütlerine dönük öneriler geliştirdik. Kapanış toplantısı ile farklı şehirlerden belediyelere, sendikalara ve kadın örgütlerine ulaşarak, bu alanı birlikte büyütmeye dönük bir tartışma zemini açtık.

Öğrendiklerimiz

“İmza” yetmiyor, kurumsal mekanizma gerekiyor

Politika belgeleri önemli bir başlangıç olsa da, yönetim değişiklikleri ve öncelik kaymaları nedeniyle belgeler kolayca görünmezleşebiliyor. Kalıcılık için belediye meclisi kararları, yönergeler, başvuru mekanizmaları ve iç işleyişe entegre edilmiş uygulamalar kritik.

Şiddet ve tacizi önlemek, eşitlikle bağ kurmadan olmuyor

Şiddet ve tacizle mücadele; kreş, bakım yükü, fiziksel mekân güvenliği, izin politikaları, emzirme odası, regl politikaları, erişilebilir tuvaletler, ulaşım gibi “günlük çalışma koşullarıyla” doğrudan bağlantılı. İzleme yaklaşımı bu bütünlüklü bağı özellikle görünür kıldı.

Sendikalarla bağ kurmak anahtar

Yerel yönetimlerde sendikal örgütlülük, şiddet ve tacizi önleme politikalarının hayata geçmesinde belirleyici bir araç. Toplu iş sözleşmeleri ve sendikaların ilgili politikaları, belediyelerdeki uygulamaları güçlendiren bir zemin sunuyor.

EŞİT NESİLLER DERNEĞİ

Şiddetin İzleri II: Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadelede Hukuki Verilerin İzlenmesi için Kapasite Artırma Projesi

Şiddetin İzleri II Projesi, CEİDizler Hibe Programı kapsamında 2021'de yürütölen Şiddetin İzleri I'nın devamıdır. İlk fazda Ankara'da 2.500 Şiddet dosyasının hukuki veri analizi yapılmıő ve kadınlara yönelik Şiddetle mücadelede hukuki başvuru mekanizmalarının izlenebilirliği için güçlü bir metodolojik altyapı oluşturulmuőtur. İkinci faz, bu gösterge temelli yaklaşımı mekânsal olarak yaygınlaştırmayı ve farklı baro yapılarında uygulanabilirliğini test etmeyi hedeflemiştir.

Ana Amaç

Projenin genel amacı, toplumsal cinsiyet eőtliĐinin gösterge temelli izlenmesi için sivil toplumun hak temelli izleme kapasitesini geliştirmek; izleme faaliyetlerini çeőtlendirip yaygınlaőtırmak ve süreçlerin katılımcı biçimde yürütölmelerini desteklemektir. Bu doğrultuda, 6284 sayılı Kanunun etkin uygulanmasına iliőklin izleme kapasitesinin artırılması, paydaőların savunuculuk kapasitesinin güçlendirilmesi ve hukuki destek mekanizmalarına dair farkındalığın yükseltilmesi hedeflenmiőtir.

Hedef Gruplar

Baőtlica hedef gruplar; il baroları ve barolarda görev yapan avukatlar, kadın hakları merkezleri ve sivil toplum kuruluşları, Şiddete maruz kalan kadınlar, kamuoyu ve uluslararası örgütlerdir. Nihai faydalanıcılar ise kadınlar, çocuklar ve toplumsal cinsiyet temelli Őiddetten etkilenen tüm bireylerdir.

Faaliyetler

Ankara, Adana, İstanbul ve Diyarbakır pilot iller olarak seçilmiş; bu illerde barolara başvuran kişilere ait şiddet dosyaları analiz edilmiştir. Proje iki bileşen altında yürütülmüştür.

İlk bileşende, baroların mevcut veri toplama ve izleme pratikleri incelenmiş; dosyaların gösterge temelli ve standart biçimde izlenebilmesi için araçlar geliştirilmiştir. Toplumsal cinsiyete duyarlı bir gösterge seti oluşturulmuş, barolara uyarlanmış dijital veri toplama formu hazırlanmış ve pilot uygulamalarla test edilmiştir. Seçilen baro temsilcilerine Ankara'da iki günlük gösterge temelli veri izleme ve raporlama eğitimi verilmiş; interaktif yöntemler ve vaka çalışmaları kullanılmıştır. Eğitimin ardından, 2023–2025 dönemini kapsayan 524 şiddet dosyası uzmanlar aracılığıyla incelenmiş ve veriler analiz edilmiştir. Sonuç olarak dört ildeki hukuki başvuru süreçlerini karşılaştıran kapsamlı bir veri raporu hazırlanıp yayımlanmıştır.

İkinci bileşen, savunuculuk ve farkındalık çalışmalarına odaklanmıştır. Barolar ve STK'lar için veri temelli savunuculuk seminerleri düzenlenmiş; sahadaki ihtiyaçlara yanıt vermek üzere Savunuculuk Kampanyası Hazırlama Rehberi ve savunuculuk yol haritası hazırlanarak paydaşlarla paylaşılmıştır. Süreç boyunca sosyal medya kampanyaları, web sitesi içerikleri ve görünürlük materyalleriyle iletişim çalışması yürütülmüş; çıktılar Ankara'daki kapanış toplantısında kamuoyuna sunulmuştur.

Ulaşılan Sonuçlar

Proje kapsamında belirlenen üç temel çıktı büyük ölçüde planlandığı şekilde gerçekleştirilmiştir.

- 1.Dört il barosunda 524 dosya üzerinden veri toplanmış, karşılaştırmalı analiz raporu hazırlanmış; geliştirilen göstergeler ve dijital araçla barolarda veri izlemenin kurumsal zemini güçlendirilmiştir.
- 2.Savunuculuk kapasitesini artırmak için çevrim içi seminerler düzenlenmiş; kapsamlı Savunuculuk Kampanyası Hazırlama Rehberi ve yol haritası yayımlanmıştır.
- 3.Hukuki başvuru mekanizmalarına ilişkin farkındalığı artırmak amacıyla web içeriği, sosyal medya kampanyası, iletişim stratejisi ve görünürlük materyalleri üretilmiştir.

Bu çıktılar, baroların, STK'ların ve kamuoyunun kadına yönelik şiddetle mücadelede veriye dayalı yaklaşım konusundaki farkındalığını artırmış; değerlendirmeler, katılımcılarda hem mesleki hem de duygusal düzeyde güçlü bir etki yarattığını göstermiştir.

Öğrendiklerimiz

Proje, kadınlara yönelik şiddetle mücadelenin yalnızca mevzuatla değil, mevzuatın sahadaki uygulanışının veriyle izlenmesi ve görünür kılınmasıyla güçleneceğini bir kez daha ortaya koymuştur. Baroların kurumsal yapıları ve teknik kapasiteleri arasındaki farklılıklar, standart araçlar ve ortak göstergelerin önemini pekiştirmiştir. Dosyalarla çalışan uzmanların tanıklığı, verinin yalnızca sayısal bir çıktı değil, aynı zamanda çok katmanlı hak ihlallerine dair insani bir kayıt olduğunu göstermiştir.

Ayrıca değişen siyasal ve toplumsal koşullara karşı esnek planlama ve alternatif yöntemlerin sürdürülebilirliği güçlendirdiği; çevrim içi seminerler yerine rehber üretimi gibi uyarlamaların projenin hedeflerinden sapmadan ilerlemesini sağladığı görülmüştür. Sonuç olarak proje, hukuki verilerin izlenebilir, karşılaştırılabilir ve savunuculukta kullanılabilir hale getirilebileceğini göstererek yaygınlaştırma için güçlü bir zemin oluşturmuştur.

Proje çıktılarına internet sitesinden ulaşılabilir:

<https://www.esitnesiller.org/yayinlarimiz/>

HAYAT SENDE DERNEĞİ

Alternatif Bakım Verilerinde Toplumsal Cinsiyet Eğitliği Projesi

Ana Amaç

Türkiye’de devlet koruması altında yetişen çocuk ve gençlere ilişkin verilerin çoğu sınırlı, parçalı ve toplumsal cinsiyet perspektifinden yoksun üretilmesi, özellikle kız çocukları ve genç kadınların karşılaştıkları özgül risklerin görünmez kalmasına yol açıyor. Proje bu görünmezliği azaltmayı ve sivil toplumun hak temelli savunuculuk kapasitesini artırmayı hedefledi.

Hedef Gruplar

Alternatif bakım alanında çalışan yerel ve ulusal STK’lar, koruma altında yetişen ve korumadan ayrılan gençler, koruyucu aile alanında çalışan dernekler ile çocuk hakları ve sosyal hizmet alanındaki paydaş kurumlar olarak belirlendi.

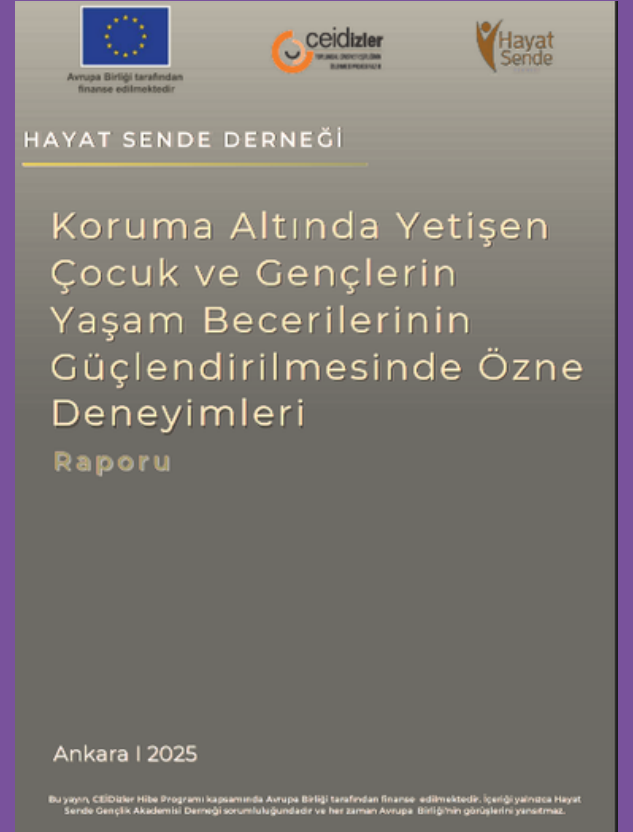
Faaliyetler

Proje faaliyetleri dört ana ekseninde yürütüldü: İlk olarak, mevcut kamu verileri, medya verileri ve açık kaynak istatistikleri toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle incelenmiş; cinsiyete göre ayrıştırma yapılabilecek alanlar belirlendi. Beş yıllık kamu verisi ve dört yıllık medya verisi taranarak alternatif bakım veritabanına işlendi; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, TÜİK ve ilgili kurumların açık kaynak raporları kullanıldı ve kamu kurumlarından cinsiyete duyarlı veri talep edildi. Bu süreç, alternatif bakım alanında düzenli ve toplumsal cinsiyete duyarlı veri üretiminin sınırlı olduğunu ve nitel veri ihtiyacını güçlendirdiğini gösterdi.

Ardından, alternatif bakım ağındaki STK'larla birebir görüşmeler yapılarak veri tutma ve izleme kapasiteleri analiz edildi. STK'ların dijital araçları aktif kullananlar, asgari teknik beceriye sahip olup sistematik veri tutmayanlar ve veri tutma pratiği olmayanlar şeklinde üç kapasite grubunda toplanmıştı.

Üçüncü aşamada, STK'ların kendi verilerini sistematik biçimde toplayıp cinsiyete duyarlı analiz yapabilmelerini desteklemek için bir izleme aracı geliştirildi. Böylece savunuculuğun "hissedilen sorun" yerine "kanıta dayalı sorun" üzerinden yürütülmesi hedeflendi.

Son olarak, 23–25 Mayıs 2025 tarihlerinde İzleme ve Savunuculuk Eğitimi düzenlendi. Eğitimde izleme, hak ihlallerinin takibi, verinin savunuculuktaki rolü, kanıta dayalı raporlama, kamu ile iletişim ve vaka raporlaştırma gibi başlıklar ele alındı.

Araştırma ve Raporlama

Proje kapsamında üç rapor hazırlandı: Koruma deneyimli çocuk ve gençlerin öznel deneyimlerini ele alan rapor; devlet koruması altında yetişen üniversite öğrencilerinin ihtiyaç ve önerilerine odaklanan rapor; Türkiye’de koruma altındaki çocuk ve gençlere ilişkin 2019–2024 İzleme Raporu. Bu raporlar, politika önerileri için kanıta dayalı bir zemin üretti.

Ulaşılan Sonuçlar

Proje ile alternatif bakım alanında toplumsal cinsiyete duyarlı veri ihtiyacı görünür hale getirildi; STK’ların veri tutma farkındalığı arttı. Kanıta dayalı savunuculuğa ilişkin güçlü bir bilinç oluştu, STK’lar arası iş birliği ve ağ ilişkileri güçlendi ve politika önerisi geliştirmek için somut bir veri altyapısı oluşturuldu. Proje, teknik kapasiteyle birlikte hak temelli bakış açısını da güçlendirdi.

Öğrendiklerimiz

Veri olmadan savunuculuk zayıftır; kanıta dayalı raporlama kamu ile daha güçlü ve sürdürülebilir diyalog kurmayı kolaylaştırıyor. STK’lar arasında teknik kapasite farkları nedeniyle standart eğitimler yerine farklılaştırılmış, mentörlük destekli modeller daha etkili... Çocuk koruma alanında toplumsal cinsiyet perspektifi çoğu zaman dolaylı ele alınsa da kız çocukları ve genç kadınların özgül riskleri sistematik verilerle görünür kılınmadıkça politika üretimi eksik kalıyor. Koruma deneyimli gençlerin sürece özne olarak dahil edilmesi raporların niteliğini ve meşruiyetini artırıyor.

CEİDİZLER Hibe Programı kapsamında yürütülen bu proje, alternatif bakım alanında toplumsal cinsiyete duyarlı izleme ve savunuculuk kapasitesini güçlendiren önemli bir adım oldu; geliştirilen araçlar, raporlar ve eğitim çıktıları Hayat Sende Derneği ve paydaş STK’lar tarafından uzun vadeli izleme ve savunuculuk çalışmalarında kullanılmaya devam edecek.

İZMİR KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

İzmir’de Kadın Danışma Merkezlerinin (KDM) İzleme Kapasitesinin Artırılması ve KDM’ler Arası İşbirliğinin Güçlendirilmesi Projesi

Ana Amaç ve Hedef Gruplar

Proje, İzmir’de Kadın Danışma Merkezlerinin (KDM) kurumsal kapasitesini güçlendirmeyi, toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle hizmet kalitesini artırmayı ve merkezler arasında kalıcı bir iş birliği ağı kurmayı hedefledi. KDM’lerin saha bilgisini görünür kılmaya, bunu sistematik biçimde izlemesi ve veriyi hem hizmet geliştirmede hem yerel politika süreçlerinde kullanması temel yaklaşımdı.

KDM çalışanları ve yöneticileri ve KDM’den hizmet alan, şiddete maruz kalan/riski bulunan ya da destek ihtiyacı olan kadınlar projenin hedef gruplarıydı.

Faaliyetler

Proje kapsamında KDM’lerin ihtiyaçları temel alınarak birbirini besleyen çok boyutlu faaliyetler yürütüldü.

KDM çalışanlarına yönelik eğitimlerde “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Başvuru Alma”, “Feminist İlkelerle Görüşme Teknikleri” ve geri bildirimlerle eklenen “Psikolojik İlk Yardım” oturumlarını içeren bir program uygulandı.

Kurumsal iş birliğini güçlendirmek amacıyla Çiğli Belediyesi’nde pilot uygulama yapıldı; Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü koordinasyonunda farklı müdürlüklerden yönetici ve çalışanlarla iki aşamalı toplantılar gerçekleştirildi. Bu süreçte hizmetlerin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle değerlendirilmesi, yönlendirme mekanizmalarındaki aksaklıkların tespiti ve müdürlükler arası koordinasyonun güçlendirilmesi hedeflendi.

Dokuz ay boyunca her ay düzenli yapılan KDM Ağ toplantılarıyla çalışanlar arasında yatay ilişkiler kuruldu; bu hem kurumlar arası yönlendirme süreçlerini güçlendirdi hem de sürekli ikincil travmaya maruz kalan KDM çalışanlarının yalnızlık hissini azalttı.

Ayrıca KDM’lerin kurumsal yapıları, hizmet süreçleri, personel koşulları, fiziki altyapıları ve veri yönetimi kapasitelerini değerlendirmek üzere kapsamlı bir mevcut durum ve ihtiyaç analizi yapıldı ve rapor haline getirildi.

Görünürlük ve yaygınlaştırma kapsamında İKDD web sitesi ve sosyal medya hesapları güncellendi, dijital erişimi kolaylaştıran bir web sitesi oluşturularak proje çıktılarının kamuoyu, yerel yönetimler ve kadınlar için daha erişilebilir olması sağlandı.

Ulaşılan Sonuçlar

Proje sonucunda İzmir'deki KDM'lerin izleme kapasitesi ve kurumlar arası iş birliği belirgin biçimde arttı; daha önce bireysel deneyime dayanan başvuru alma, görüşme, yönlendirme ve izleme süreçleri daha sistematik ve ortak ilkelere dayalı hale geldi. Eğitimlere katılan çalışanlar, feminist ilkelere dayalı görüşme tekniklerini daha bilinçli kullandıklarını; güçlendirici dil, kadının özne olarak konumlandırılması, karar süreçlerine katılımın desteklenmesi ve yeniden travmayı önleyici yaklaşımlarda farkındalıklarının arttığını ifade ediyor.

Ağ toplantıları, kurumlar arası iletişimi kişisel ilişkilerin ötesine taşıyarak düzenli, yatay ve güvene dayalı bir paylaşım zemini kurdu. Ortak dil ve yaklaşımın gelişmesi, sorunların kolektif ele alınması ve veri toplama-kayıt araçlarının standartlaşması yönünde atılan adımlar, karşılaştırılabilir veri üretimi ve bu verilerin savunuculukta kullanımı için önemli bir zemin oluşturdu.

Çiğli Belediyesi'nde yaptığımız pilot uygulama, yerel yönetimlerde eşitlik temelli hizmetin önündeki yapısal engelleri görünür kıldı; müdürlükler arası koordinasyon eksikliği, eşitliğin "özel alan" görülmesi ve hizmetlerin bütüncül ele alınmaması gibi sorunları somutlaşmış oldu. Aynı zamanda, bu engellerle çalışmaya yönelik uygulanabilir yöntemler ve iyi örnekler sundu.

Hazırlanan "KDM Mevcut Durum ve İhtiyaç Analizi Raporu", yalnızca proje çıktısı değil; KDM'lerin güçlendirilmesi ve yerel politika geliştirme için kalıcı bir referans niteliği taşıyor.

Öğrendiklerimiz

Proje, kadına yönelik şiddetle mücadelenin bireysel çabalarla sürdürülemeyeceğini; kurumsal dönüşüm, ortak ilkeler ve kalıcı iş birliği mekanizmalarıyla güçlenebileceğini gösterdi. KDM'lerin etkili hizmet sunabilmesi için çalışanların yalnızca teknik bilgiyle değil, dayanışma ve güven ilişkileriyle de güçlenmesi gerektiği ortaya çıktı. Süreçte ikincil travma, tükenmişlik ve yalnızlığın yaygınlığı son derece görünür hale geldi; ağ toplantıları ve eğitimler, çalışanların deneyim paylaşımı ve kolektif çözüm üretimi için güvenli alanların hayati olduğunu gösterdi. Yerel yönetimlerde eşitlik perspektifine dönük açık ya da örtük dirençlerle karşılaşılabilirdi, ancak süreklilik gösteren temas, diyalog, somut örnekler ve feminist ilkelerden ödün vermeyen ısrarla dönüşümün mümkün olduğunu gördük.

Son olarak veri temelli çalışmanın, yalnızca hizmet izleme ve geliştirme için değil, savunuculuk ve politika yapımı için de güçlü bir araç olduğu bir kez daha doğrulanmış oldu. Düzenli ve karşılaştırılabilir veri üretimi, KDM'lerin yerelde daha görünür ve söz sahibi aktörler haline gelmesine katkı sunacak.

IPS İLETİŞİM VAKFI

Erkek Şiddeti Çetelesi Açık Veritabanı Projesi

Amaç ve Hedef Gruplar

IPS İletişim Vakfı'nın 2008 yılından bu yana yürüttüğü **Erkek Şiddeti Çetelesi**, erkeklerin kadınlara, çocuklara ve LGBTİ+'lara yönelik şiddetini görünür kılan en temel izleme kaynaklarından biri olarak varlık gösterdi. Bu proje, yıllar içinde biriken bu kıymetli pratiği dijital, açık, karşılaştırılabilir ve sürdürülebilir bir altyapıya taşıma amacıyla kurgulandı. Böylece verinin yalnızca düzenli biçimde toplanması değil, aynı zamanda daha geniş kullanıcı toplulukları tarafından erişilebilir, okunabilir ve analiz edilebilir hale gelmesi hedeflendi. Çalışma, erkek şiddetinin dağınık haber parçaları arasında kaybolmasını engelleyecek, onu sistemli bir hafızaya dönüştürecek bir zemin kurdu.

Projenin ana hedefi, erkek şiddeti vakalarının düzenli ve standart biçimde izlenebileceği kamuya açık bir veritabanı oluşturmak oldu. Geçmiş yıllara ait verilerin bu sisteme aktarılması ve günlük güncellemelerle yaşayan, canlı bir izleme aracına dönüştürülmesi de bu hedefin temel parçalarını oluşturdu. Hedef gruplar arasında toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çalışan sivil toplum kuruluşları ve hak savunucuları, erkek şiddetini izleyen gazeteciler ve medya çalışanları, akademisyenler, araştırmacılar, öğrenciler ve politika ya da program geliştiren kamu aktörleri ile ilgili diğer paydaşlar yer aldı. Böylece proje, yalnızca veri üreten değil; bu veriyi kullanan, yorumlayan ve dönüştürücü bilgiye dönüştüren çok sayıda aktörü ortak bir zeminde buluşturdu.

ERKEK ŞİDDETİ VERİTABANI

erişime açıldı !

Tarih: 20 Kasım 2025

Yer: İPS İletişim Vakfı - Faikpaşa Caddesi Faikpaşa Apartmanı No: 37 Kat: 2 Daire: 5
Beyoğlu İSTANBUL

Faaliyetler

Proje kapsamında web sitesinin tasarım ve geliştirme süreci, bilgi mimarisi, kullanıcı deneyimi, editoryal ihtiyaçlar ve izleme metodolojisi birlikte gözetilerek kurgulandı. Arama, filtreleme ve karşılaştırma özellikleri sisteme eklendi; böylece kullanıcıların veriye yalnızca ulaşması değil, veriyi işleyebilmesi ve anlamlandırabilmesi de mümkün hale geldi. Teknik altyapı ile editoryal mantık birbirinden kopuk ilerlemedi; tersine, birbirini besleyen iki ana damar olarak örüldü.

Görünürlük çalışmaları kapsamında “#BizVarsakYaşamVar” başlıklı videoklip Türkçe, İngilizce ve Kürtçe olarak hazırlandı. Yıllık rapor çerçevesinde Edirne, İstanbul ve Antalya'ya ilişkin telifli değerlendirme yazıları yayımlandı. Geçmiş yıllara ait veriler, belirlenen metodolojiye uygun biçimde derlendi, denetlendi ve sisteme aktarıldı. Demo ortamında yönetim paneli ve erişim testleri yapıldı; bu süreçte içerik yapısı gözden geçirildi ve iyileştirildi. Son beş yıla ait kayıtlar eksiksiz biçimde tamamlandı. Böylece veritabanı, yalnızca bugünü değil, geçmişi de taşıyan bir belleğe dönüştü.

Veritabanı, Atölye BIA'da gerçekleştirilen lansmanla tanıtıldı; Marmara Üniversitesi'nde düzenlenen etkinlik aracılığıyla akademi ve öğrencilerle buluşturuldu. Kullanım rehberi hazırlandı ve e-posta grupları üzerinden yaygınlaştırıldı. Günlük izleme pratiği ise ulusal ve yerel basın taraması, doğrulama, sınıflandırma ve veri girişi adımlarından oluşan editoryal bir iş akışıyla sürdürüldü. Sistem her gün güncellendi; bianet'te yayımlanan haberlerde veritabanına doğrudan referans verilerek veri temelli içerik üretimi desteklendi. Böylece proje, yalnızca teknik bir platform kurmakla kalmadı; gündelik gazetecilik pratiğiyle beslenen yaşayan bir izleme düzeni inşa etti.

ERKEK ŞİDDETİ VERİTABANI REHBERİ

<https://erkeksiddeti.org/>

Hazırlayan

Proje Koordinatörü

Dr. Elif Yılmazlı

Ulaşılan Sonuçlar

Proje sonucunda, **erkeksiddet.org** alan adıyla Türkiye genelini kapsayan **Erkek Şiddeti Açık Veritabanı** yayına alındı. Kullanıcılar; il, tarih, şiddet türü, mağdur-fail ilişkisi ve yargı süreci gibi değişkenler üzerinden filtreleme yapabildi.

Analiz ekranı aracılığıyla grafik ve tablo üretilebildi; elde edilen çıktılar PNG, PDF ve Excel formatlarında indirilebilir hale getirildi. Böylece veri, yalnızca saklanan değil, dönüştürülebilen, paylaşılabilen ve yeniden üretilebilen bir bilgi kaynağına dönüştü.

Geçmiş verilerin sisteme aktarılması, uzun dönemli izleme ve karşılaştırmalı analiz imkânını belirgin biçimde güçlendirdi. Platform, 20 Kasım 2025 ile 13 Ocak 2026 tarihleri arasında 929 etkin kullanıcıya ulaştı; bunların 913'ünü yeni kullanıcılar oluşturdu.

Aynı dönemde 4.200'ü aşkın sayfa görüntülemesi gerçekleşti. Trafiğin ağırlıklı olarak Türkiye'den geldiği, bunun yanında Almanya, Hollanda, İrlanda ve Amerika Birleşik Devletleri'nden de kullanıcıların platforma eriştiği görüldü. Bu tablo, veritabanının yalnızca ulusal ölçekte değil, uluslararası düzeyde de ilgi uyandıran bir başvuru kaynağı haline geldiğini gösterdi.

#BizVarsakYaşamVar

Öğrendiklerimiz

Proje süreci, şiddeti görünür kılmamanın yalnızca veri toplamak anlamına gelmediğini açık biçimde ortaya koydu. Etik, karşılaştırılabilir ve sürdürülebilir bir veri üretimi için güçlü bir metodolojiye, dikkatli editoryal sürece ve kurumsal sahiplenmeye ihtiyaç duyulduğu görüldü. Haberlerden türeyen her bilginin doğrudan “veri”ye dönüştürülemeyeceği anlaşıldı; hangi vakaların kapsam içine alınacağı ya da dışında bırakılacağı sorusu, etik ve metodolojik tercihlerin merkezinde yer aldı.

Yerel basının kapasitesinin veri kapsamını doğrudan etkilediği görüldü. Bu nedenle yerel gazeteciliğin güçlenmesinin, yalnızca haber üretimi açısından değil, erkek şiddetinin izlenmesi açısından da kritik olduğu daha net anlaşıldı. Yargı süreçlerine dair bilgilerin medyada düzensiz ve parçalı görünmesi ise izlemenin en önemli güçlük alanlarından biri oldu. Bu durum, adliye muhabirliğinin ve uzmanlaşmış haberciliğin desteklenmesi gereğini daha görünür hale getirdi. LGBTİ+’lara yönelik şiddetin medyada sınırlı yer bulması da hem veri üretimini hem de toplumsal farkındalığı zayıflatan bir unsur olarak öne çıktı.

Sonuç olarak bu veritabanı, gazetecilik, savunuculuk ve akademi için kalıcı bir altyapı oluşturdu. Platform, bianet’in günlük izleme pratiğine entegre edilerek sürekliliği olan, yaşayan ve gelişmeye açık bir yapıya kavuştu. Geride yalnızca teknik bir araç değil; şiddetin görünmezleştirilmesine karşı kurulmuş güçlü bir hafıza, ortak bir başvuru zemini ve kolektif bir kayıt pratiği kaldı.

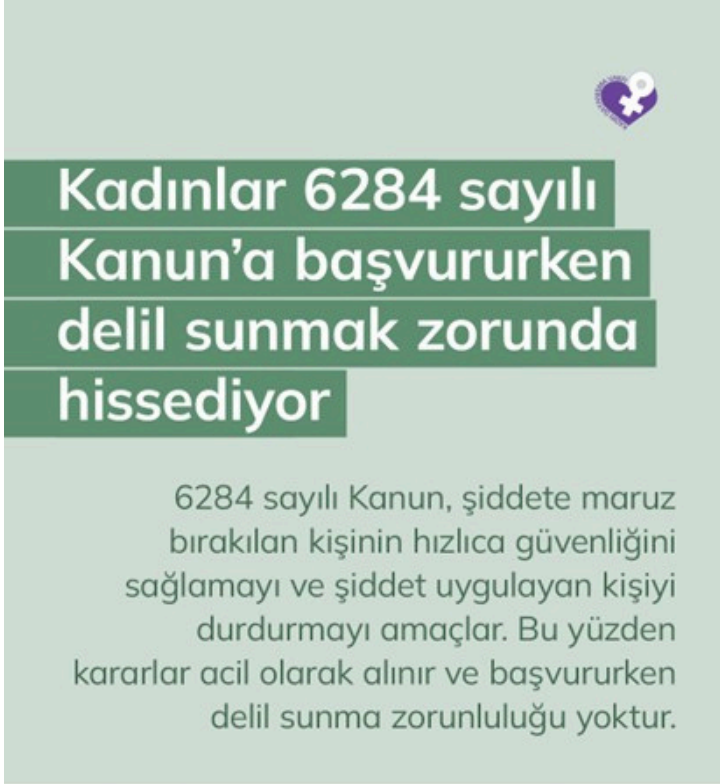

KADIN DAYANIŞMA VAKFI

6284 Sayılı Kanun ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İzleme Mekanizmalarının Kurulması Projesi

Amaç

Proje, kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle mücadeleyi güçlendirmek amacıyla, 6284 sayılı Kanun'un uygulamalarını ve etkilerini toplumsal cinsiyet eşitliği odağında, gösterge temelli izleme mekanizmalarıyla ele aldı. Çalışma, yalnızca mevcut uygulama durumunu ortaya koymakla yetinmedi; iyi uygulamalara dair bilgiyi yaygınlaştırmayı, farkındalığı artırmayı ve şiddetle mücadele alanında daha güçlü, daha sistematik bir izleme kültürünün zeminini kurmayı da hedefledi. Böylece proje, kanunun metninde yazılı olanla sahada yaşanan arasındaki mesafeyi görünür kılmaya yöneldi.

Kadınlar 6284 sayılı Kanun'a başvururken delil sunmak zorunda hissediyor

6284 sayılı Kanun, şiddete maruz bırakılan kişinin hızlıca güvenliğini sağlamayı ve şiddet uygulayan kişiyi durdurmayı amaçlar. Bu yüzden kararlar acil olarak alınır ve başvururken delil sunma zorunluluğu yoktur.

Hedef Gruplar

Hedef grupları, şiddetle mücadeleden sorumlu kamu kurumları, yerel yönetimler ve karar vericiler oluşturdu. Bunun yanında kadın ve LGBTİ+ örgütleri ile şiddete ya da şiddet riskine maruz bırakılan kadınlar da projenin temel muhatapları arasında yer aldı. Böylece çalışma, hem karar alma mekanizmalarına hem de bu mekanizmaların sonuçlarını gündelik hayatlarında yaşayanlara aynı anda temas eden çok katmanlı bir hat kurdu.

Faaliyetler

Proje kapsamında ilk olarak mevcut araştırmalar incelendi, kurumun kullandığı görüşme formları gözden geçirildi ve 6284 sayılı Kanun'un izlenmesine yönelik göstergeler geliştirildi. Danışma merkezindeki destek süreçlerinden üretilebilecek verinin izleme sistemine nasıl entegre edilebileceği planlandı. Böylece izleme süreci, yalnızca dışarıdan bakan bir değerlendirme faaliyeti olarak değil, sahadan beslenen ve deneyimle derinleşen bir bilgi üretim pratiği olarak kurgulandı.

6284 ve ŞÖNİM uygulamalarını izlemek üzere veri toplama ve analiz çalışmaları yürütüldü. Danışma merkezine başvuran kadınlarla yapılan düzenli görüşmelerden elde edilen veriler, koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkinliği açısından değerlendirildi. Bu birikimle kapsamlı bir veri seti oluşturuldu ve elde edilen bulgular “**Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede 6284 Sayılı Kanun Uygulamalarını İzleme Raporu**” ile kamuoyuna sunuldu. Böylece sahada yaşananlar, tek tek başvuruların dağınık izlerinden çıkarak daha bütünlüklü bir görünüm kazandı.

Bunun yanı sıra, başvurular üzerinden kadınların yaşam hakkı, barınma, ekonomik destek, psiko-sosyal destek, çalışma hakkı ve özel hayata saygı gibi temel haklara erişim düzeyleri izlendi. Bilgi edinme başvuruları aracılığıyla kamu hizmetlerinin işleyişine ve erişilebilirliğine ilişkin somut veriler derlendi. Farkındalık ve savunuculuk ekseninde ise kapasite geliştirme atölyeleri düzenlendi; basın toplantısı yapıldı; kadın ve LGBTİ+ örgütlerine yönelik atölyeler gerçekleştirildi; kamu kurumlarına ziyaretler yapıldı ve sosyal medya kampanyası yürütüldü. Proje bu yönüyle yalnızca veri toplayan değil, aynı zamanda söz kuran, ilişki geliştiren ve kamuoyuna seslenen bir mücadele hattı ördü.

**KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE
MÜCADELEDE 6284 SAYILI
KANUN UYGULAMALARINI
İZLEME RAPORU**

Hazırladığımız bu rapor, kadına yönelik şiddetle mücadelede kritik öneme sahip 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasında karşılaşılan sorunları ortaya koyuyor. 203 dosya incelemesi, bilgi edinme başvuruları ve kadınların aktardıkları deneyimler ışığında, kanunun daha etkili biçimde uygulanması için öneriler sunuyor.

Raporun tamamına kare kodu tarayarak ulaşabilirsiniz.

Kadın Dayanışma Vakfı, 1993'ten bu yana kadına yönelik şiddetle mücadele ediyor. Kadın danışma merkezimizde, şiddete maruz kalan kadınlara ücretsiz sosyal, psikolojik ve hukuki destek sunuyor; farkındalık çalışmaları yürütüyor, şiddetle mücadele politikalarının güçlenmesi için savunuculuk yapıyoruz.

www.kadindayanismavakfi.org.tr

Ulaşılan Sonuçlar

Proje, 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasını görünür kılma ve sahadaki aktörler arasındaki iş birliğini güçlendirme hedeflerine büyük ölçüde ulaştı; hem kurumsal hem toplumsal düzeyde önemli bir farkındalık yarattı. En belirgin sonuçlardan biri, 6284'ün bilinirliğinin ve doğru anlaşılmasının güçlenmesi oldu. Sahadan gelen geri bildirimler, birçok kadının 6284'ü hâlâ bir "şikâyet süreci" ya da "delil gerektiren bir başvuru mekanizması" olarak algıladığını gösterdi. Bu yanlış algının, haklara erişim önünde ciddi bir bariyer oluşturduğu daha açık biçimde görüldü.

İzleme faaliyetleri, kampanya çalışmaları ve kurum ziyaretleri aracılığıyla 6284'ün esasen bir koruma ve destek mekanizması olduğu vurgulandı; bu bilginin yaygınlaşmasına katkı sunuldu. Proje sayesinde kanunun yalnızca hukuki bir metin değil, yaşamsal bir güvence olduğu daha görünür hale geldi. Böylece hem kadınların bilgiye erişimi güçlendi hem de uygulayıcı kurumların sorumluluğuna dair kamusal tartışma derinleşti.

Öğrendiklerimiz

İzleme süreci, 6284 sayılı Kanun'un ancak esnek, çok kaynaklı ve sahaya dayalı bir yaklaşımla etkili biçimde izlenebileceğini gösterdi. Kamu verilerindeki sınırlılıkların, danışma merkezi başvurularından elde edilen bilgilerle, dosya incelemeleriyle ve saha deneyimiyle tamamlanabildiği görüldü. Bu süreçte geliştirilen gösterge setleri de sabit ve kapanmış araçlar olarak kalmadı; bulgular doğrultusunda gözden geçirildi, revize edildi ve güçlendirildi. Kurumlarla sürdürülen düzenli diyalog ve ziyaretler ise savunuculuk kapasitesini belirgin biçimde artırdı.

Tematik olarak öne çıkan öğrenmeler de çarpıcı oldu. Kanunun koruyucu ve önleyici niteliğinin yeterince bilinmediği anlaşıldı. Kurumlar arasında standartlaşma sorununun uygulamada önemli boşluklar yarattığı görüldü. Tebligat gecikmeleri, elektronik kelepçe uygulamasındaki sorunlar, kısa süreli tedbir kararları ve benzeri aksaklıklar nedeniyle koruyucu mekanizmaların etkisinin zayıfladığı ortaya çıktı.

Kadınların haklara erişimi, yalnızca şiddetin kendisiyle değil, bilgi eksikliği, yanlış yönlendirme ve kurumsal dağınıklık nedeniyle oluşan çok katmanlı engellerle de sınılandı. Buna karşılık, gösterge temelli izlemenin politika geliştirme ve savunuculuk açısından güçlü bir araç olduğu açık biçimde görüldü. Sivil toplum, uzmanlar ve kamu kurumları arasında kurulan diyalogun ise hem iyi uygulamaları yaygınlaştırmada hem de yapısal sorunları görünür kılmada kritik bir rol oynadığı anlaşıldı.

KIRMIZI ŞEMSİYE DERNEĞİ

Seks İŞçilerine Yönelik Cinsel Şiddeti İzleme ve Değerlendirme Projesi

Ana Amaç ve Hedef Gruplar

Proje, seks işçilerinin maruz kaldığı **cinsel Şiddeti görünür kılmak**, yaşananları **belgelemek**, Şiddet sonrası **haklara erişimi güçlendirmek** ve bulguları **savunuculuğa** taşımak için yürütüldü. Çalışma, seks işçilerinin güvenliğini ve mahremiyetini merkeze alan bir yaklaşımla tasarlandı. Saha çalışmaları ve görüşmeler; **Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin ve Eskişehir** başta olmak üzere farklı şehirlerde gerçekleştirildi. Güvenlik koşulları nedeniyle çalışmalar, çoğunlukla **kapalı ve güven ilişkisine dayalı** yöntemlerle ilerledi.

Faaliyetler

Veri topladık, deneyimleri dinledik

- Seks işçileriyle **derinlemesine görüşmeler** yaptık.
- Cinsel Şiddetin türleri, faillerin profilleri, Şiddetin gerçekleştiği mekânlar, Şiddetin fiziksel ve psikolojik etkileri ile adalete erişim deneyimlerini kayıt altına aldık.
- Görüşmelerde etik ilkelere ve gizliliğe öncelik verdik.

Danışmanlık ve yönlendirme sağladık

Proje süresince açık tutulan danışmanlık hatları üzerinden:

- Bilgilendirme,
- Yönlendirme,
- Hukuki destek ve destek mekanizmalarına erişim konusunda danışmanlık sunuldu.

Paydaşlarla bulguları tartıştık

Saha bulgularını; sivil toplum, hak temelli örgütler ve ilgili paydaşlarla kapalı bir formatta paylaşarak:

- şiddetin görünmezleştiği noktaları,
- mevcut koruma mekanizmalarının pratikteki tıkanmalarını,
- birlikte savunuculuk imkanlarını tartıştık.

İyilik Atölyeleri düzenledik

Şiddetle mücadelede “yalnız kalmamak” bazen en güçlü başlangıçtır. Bu yüzden:

- iyilik hali,
- dayanışma,
- baş etme stratejileri,
- destek ağlarına erişim başlıklarında buluşmalar ve atölyeler düzenledik.

Farkındalık ve görünürlük çalışmaları yaptık

- Seks işçilerinin taleplerini ve haklarını anlatan içerikler ürettik.
- Güvenlik riski yaratmayacak şekilde, hedefli ve kontrollü bir yaygınlaştırma stratejisi izledik.

Öğrendiklerimiz

Proje boyunca görüşmelerden ve danışmanlıklardan çıkan ortak tablo şunu gösterdi:

Cinsel şiddet bir “tekil olay” değil, bir düzen

Seks işçilerinin deneyimleri; cinsel şiddetin yalnızca “kişisel” ya da “istisnai” bir olay değil, damgalama, ayrımcılık ve cezasızlık ile beslenen yapısal bir sorun olduğunu ortaya koydu.

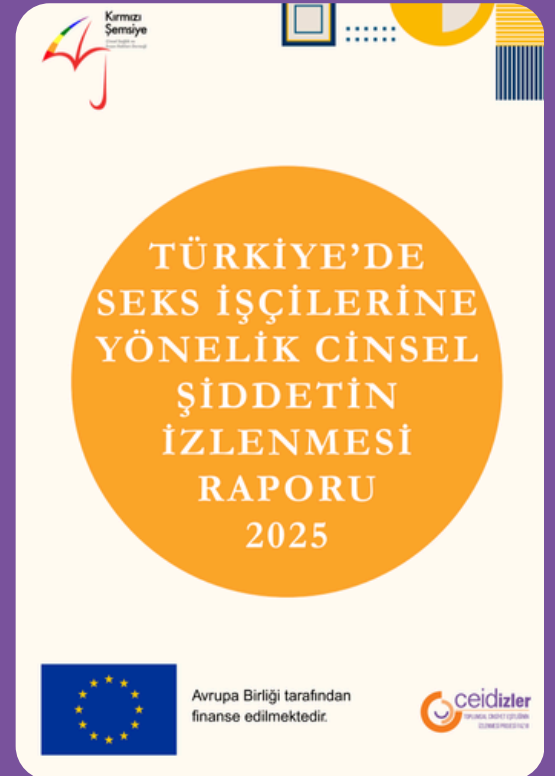
Adalete erişim, çoğu zaman ikinci bir eşik

Şiddet sonrasında:

- karakol, sağlık, hukuk ve sosyal hizmetlere erişimde zorluklar,
- kimlik, kayıt, güvenlik ve damgalanma korkusu,
- “şikayet etmenin bedeli” kaygısı adalet arayışını zayıflatabiliyor.

Güvenlik ve mahremiyet hayatı

Artan baskı ortamında, görünürlük kadar güvenlik de bir hak. Bu nedenle proje; katılımcı güvenliğini merkeze alan, kapalı ağlarla ilerleyen ve anonimliği koruyan bir yöntemle yürütüldü.

KONUŞMAMIZ GEREK DERNEĞİ

Regl Odaklı Hak İzlemi Projesi

Amaç

Proje, regl deneyiminin yalnızca biyolojik bir süreç olarak değil; eğitim hakkı, toplumsal cinsiyet eşitliği, sağlık ve insan haklarıyla doğrudan kesişen yapısal bir mesele olarak ele alınması gerektiği yaklaşımıyla tasarlandı. Temel amaç, Adana ve Mersin'de görev yapan öğretmenleri regl odaklı hak izleminin edilgen izleyicileri değil, aktif özneleri haline getirmek oldu. Bu doğrultuda öğretmenlerin bilgi, farkındalık ve savunuculuk kapasiteleri güçlendirildi; okul ortamlarında kalıcı ve sürdürülebilir bir dönüşümün zemini kurulmak istendi. Proje, regl etrafında örülen sessizliği dağıtmayı, görünmeyeni görünür kılmayı ve gündelik okul yaşamında çoğu zaman üstü örtülen eşitsizlik biçimlerini açığa çıkarmayı hedefledi.

Hedef Gruplar

Dolaylı hedef gruplar arasında öğrenciler, veliler, okul yönetimleri, yerel yönetimler, kamu kurumları, eğitim sendikaları ve toplumsal cinsiyet, çocuk hakları ile sağlık alanında çalışan sivil toplum kuruluşları yer aldı. Böylece proje, regl odaklı hak ihlallerini yalnızca okul duvarları içinde kalan bir sorun olarak görmedi; bu meseleyi yerel politika üretiminin, kurumsal sorumluluğun ve savunuculuk alanlarının da konusu haline getirdi.

Faaliyetler

Proje, katılımcı ve sahaya yaslanan bir metodolojiyle yürütüldü. İlk aşamada öğretmenler, okul yönetimleri, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkilendirme çalışmaları gerçekleştirildi. Otuz üç okul ziyaret edildi ve iki yüz beş öğretmene doğrudan ulaşıldı. Bu süreç, yalnızca bilgi aktarmanın değil, güven kurmanın ve yerel ihtiyaçları sahici biçimde kavramanın da önemli bir adımı oldu. Kurulan temaslar, projenin sonraki aşamalarına hayat veren bir ilişki zemini oluşturdu.

Ardından gönüllülük temelinde yetmiş öğretmenden oluşan bir ağ kuruldu. Bu ağ, regl odaklı hak izlemi konusunda yalnızca veri toplayan değil, aynı zamanda okul içi uygulamalar geliştiren, deneyim paylaşan ve birbirinden öğrenen bir topluluğa dönüştü. Öğretmenlere yönelik düzenlenen oryantasyon buluşmalarında ve kapasite geliştirme eğitimlerinde regl yoksulluğu, menstrüel sağlık, toplumsal cinsiyet eşitliği, hak temelli savunuculuk ve kampanya yürütme başlıkları ele alındı. Böylece regl meselesi, bireysel mahcubiyetin ve sessizliğin sınırlarından çıkarılıp kolektif bilgi ve müdahale alanına taşındı.

Proje kapsamında öğrencilere ulaştırılmak üzere regl bakım kitleri de dağıtıldı. Bu destekler, regl konusunun okullarda daha görünür, daha konuşulabilir ve daha az tabu haline gelmesine katkı sundu. Ulusal ve uluslararası literatür ile mevzuat taramasına, odak grup görüşmelerine ve anketlere dayalı olarak hazırlanan **Okullarda Regl Odaklı Hak İhlalleri Mevcut Durum Raporu**, Türkiye’de regl adaleti alanında geliştirilen ilk kapsamlı hak temelli izleme çalışmalarından biri oldu. Son aşamada ise CEİD, Yerel Eşitlik İzleme Bileşenleri, öğretmenler ve ilgili paydaş kurumların katkılarıyla regl odaklı hak göstergeleri geliştirildi ve pilot uygulamalar başlatıldı. Böylece proje, yalnızca mevcut durumu saptamakla kalmadı; izleme ve dönüşüm için kullanılabilir somut araçlar da üretti.

Ulaşılan Sonuçlar

Proje sonunda öğretmenlerin regl odaklı haklar konusundaki bilgi ve farkındalık düzeylerinde belirgin bir artış gözlemlendi. Ön test ve son test verileri, öğretmenlerin regl yoksulluğu, regl tabusu ve menstrüel sağlık konularında daha bilinçli, daha duyarlı ve daha hak temelli bir dil geliştirdiğini gösterdi. Bu dönüşüm, yalnızca bilgi düzeyinde kalmadı; okul içinde kurulan ilişkilere, kullanılan dile ve geliştirilen uygulamalara da yansdı.

Öğretmen ağı sayesinde regl konusu okullarda sessizliğin içinden çıkarak konuşulabilir bir başlığa dönüştü. Öğrencilerin destek arama davranışları arttı, okul içi uygulamalar çeşitlendi ve öğretmenler öğrenci oturumları, veli bilgilendirme toplantıları ile farkındalık çalışmalarını yürütmeye başladı. Hazırlanan rapor ve geliştirilen göstergeler ise yerel yönetimler, kamu kurumları ve sivil toplum aktörleri için güçlü bir savunuculuk ve politika geliştirme zemini sundu. Proje böylece yalnızca bireysel farkındalık yaratmadı; kurumsal dönüşüm için de yol açıcı bir çerçeve oluşturdu.

Öğrendiklerimiz

Proje süreci, menstrüel adaletin yalnızca regl ürünlerine erişim meselesine indirgenemeyecek kadar çok boyutlu bir hak sorunu olduğunu açık biçimde ortaya koydu. Okullarda regl yoksulluğu ve regl tabusu, çoğu zaman öğretmenlerin bireysel çabalarıyla aşılmaya çalışılan görünmez bir yük olarak varlığını sürdürdü. Bu durum, sorunun yalnızca kişisel hassasiyetlerle değil, yapısal ve kurumsal müdahalelerle ele alınması gerektiğini bir kez daha gösterdi.

Bununla birlikte, öğretmenlerin doğru bilgiye, güvenli paylaşım alanlarına ve kurumsal desteğe eriştiklerinde güçlü değişim aktörlerine dönüşebildiği görüldü. Katılımcı ve sahadan beslenen yöntemler, hem verinin niteliğini artırdı hem de sürecin sahiplenilmesini güçlendirdi. Proje, regl odaklı hak izleminin sürdürülebilirliği açısından yerel işbirliklerinin, çok paydaşlı yapıların ve öğretmen ağlarının kritik bir önem taşıdığını ortaya koydu. Aynı zamanda regl adaletinin eğitim politikalarına entegre edilmesi için güçlü, somut ve ilham verici bir başlangıç noktası sundu.

ÖZGÜR RENKLER DERNEĞİ

Bursa'da Yaşayan LGBTİ+'ların Kentsel Hakları ve Hizmetlere Erişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İzleme Projesi

Amaç

Projenin temel amacı, Bursa'da yaşayan LGBTİ+'ların kent haklarına erişimini toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle ele almak ve mevcut durumu somut veriler aracılığıyla görünür kılmak oldu. Bu doğrultuda yerel yönetimlerin politika belgeleri, hizmet modelleri ve uygulamaları LGBTİ+ kapsayıcılığı açısından incelendi; LGBTİ+'ların kente dair deneyimleri ise doğrudan veri üretimi yoluyla çözümlendi. Böylece proje, bir yandan resmi belgelerin sessizliğini yokladı, bir yandan da kentin içinde yaşanan gündelik deneyimlerin izini sürdü.

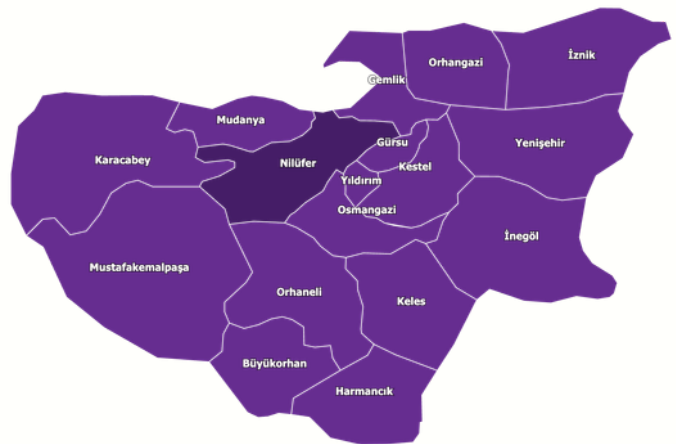

Faaliyetler

Proje, izleme ve araştırma, savunuculuk, dijital erişim araçları geliştirme ve topluluk güçlendirme çalışmalarını bir araya getiren çok katmanlı bir yapı içinde yürütüldü. İlk aşamada Bursa Büyükşehir Belediyesi ile on yedi ilçe belediyesinin stratejik planları, performans programları, faaliyet raporları ve yerel eşitlik eylem planları incelendi. Bu belgelerde LGBTİ+ haklarının ne ölçüde yer bulduğu değerlendirildi. Elde edilen bulgular, **“Bursa Belediyelerinin LGBTİ+ Politikaları Açısından Durumu”** başlıklı raporla kamuoyuna sunuldu. Böylece yerel yönetimlerin metinlerinde bulunan boşluklar, sınırlılıklar ve olanaklar daha açık biçimde görünür hale geldi.

İkinci aşamada, LGBTİ+'ların kent deneyimlerini anlamaya yönelik saha araştırması gerçekleştirildi. Uzman görüşmelerinin ardından hazırlanan çevrimiçi anket aracılığıyla ayrımcılık deneyimleri, kamu hizmetlerine erişim, güvenlik algısı ve yerel yönetime katılım olanakları incelendi. Bu araştırmanın sonuçları, **“Bursa’da Yaşayan LGBTİ+'ların Kent Deneyimleri Raporu”** ile değerlendirildi. Böylece yalnızca kurumsal belgelerin söyledikleri değil, kentin sokaklarında, kurumlarında ve gündelik hayatında hissedilen gerçeklik de kayıt altına alındı.

Proje sürecinde yerel yönetimler, kent konseyleri, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla görüşmeler gerçekleştirildi; hazırlanan raporlar paylaşıldı ve kapsayıcı politika önerileri geliştirildi. Ayrıca www.ozgurrenklerizler.org web sitesi kuruldu. LGBTİ+'ların sosyal hizmetlere erişimini kolaylaştırmak amacıyla hazırlanan **Sosyal Hizmet Haritası** da bu siteye entegre edildi. Topluluk güçlendirme faaliyetleri kapsamında düzenlenen atölyeler ise güvenli paylaşım alanlarının oluşmasına ve dayanışma ağlarının güçlenmesine katkı sundu. Böylece proje, yalnızca veri üreten değil, aynı zamanda temas kuran, bağ örən ve nefes alan bir zemine dönüştü.

Ulaşılan Sonuçlar

Proje sonunda Bursa'da LGBTİ+'ların kent haklarına erişim durumunu ortaya koyan kapsamlı veri setleri ve analiz raporları üretildi. Hazırlanan iki temel rapor, hem yerel yönetim politikalarının değerlendirilmesi hem de LGBTİ+'ların kent deneyimlerinin belgelenmesi açısından önemli birer kaynak haline geldi. Bu metinler, yalnızca mevcut durumun kaydını tutmadı; aynı zamanda gelecekte yürütülecek savunuculuk çalışmalarına da güçlü bir dayanak sundu.

Savunuculuk ziyaretleri ve rapor tanıtım faaliyetleri sayesinde LGBTİ+ hakları yerel politika tartışmalarında daha görünür bir yer kazandı; yerel yönetimlerle sivil toplum arasındaki diyalog güçlendi. Atölye çalışmaları, Bursa'da yaşayan LGBTİ+'ların bir araya gelmesini, birbirlerinin deneyimlerine temas etmesini ve dayanışma mekanizmaları geliştirmesini destekledi. Kurulan web sitesi ile Sosyal Hizmet Haritası ise kamu hizmetlerine erişimi kolaylaştıran kalıcı ve işlevsel bir kaynak oluşturdu. Proje, bu yönüyle yalnızca bir araştırma faaliyeti olarak kalmadı; haklara erişimi kolaylaştıran somut araçlar da yarattı.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

V
E
S
E
K
B
G
O
K
K
Ş
A
G
I
K
A
D
A
R
K
U
Z
E
L
L
İ
N

11:00 - 16:00 Arası
29 Kasım Cumartesi

Bursa
Nefretle Mücadelede
Katılım & Örgütlenme
Çalıştayı

ceidizler ÖZGÜR
RENKLER

Öğrendiklerimiz

Proje süreci, veri temelli savunuculuğun yerel politika üretiminde güçlü ve etkili bir rol oynadığını açık biçimde gösterdi. Sistematik veri üretimi, yerel yönetimlerle yürütülen görüşmelerde sağlam bir referans noktası oluşturdu; savunuculuğun etki kapasitesini belirgin biçimde artırdı. Verinin yalnızca bilgi değil, aynı zamanda dönüştürücü bir müdahale aracı olduğu daha net biçimde görüldü.

Araştırma yöntemlerinin sahadaki ihtiyaçlara göre esnek biçimde uyarlanması daha kapsayıcı bir veri üretimini mümkün kıldığı anlaşıldı. Bunun yanı sıra topluluk temelli çalışmaların yalnızca veri toplamakla sınırlı kalmadığı, aynı zamanda dayanışma ve örgütlenme süreçlerini de güçlendirdiği görüldü. Dijital araçlar ise hem hizmetlere erişim hem de savunuculuk çalışmalarının sürekliliği açısından önemli olanaklar sundu. Proje, geride yalnızca raporlar ve haritalar bırakmadı; aynı zamanda kentin içinde daha eşit, daha güvenli ve daha görünür bir yaşam talebinin izlerini de derinleştirdi.

RİMMEN KADIN KOOPERATİFİ

Kadın Kooperatiflerinin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Geliştirme Kapasitelerinin İzlenmesi

Amaç

Bu proje, kadın kooperatiflerinin ortaklarının ekonomik ve sosyal güçlenmesine ne ölçüde katkı sunduğunu ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişiminde nasıl bir rol oynadığını görünür kılma amacıyla yürütüldü. Çalışma, kadın kooperatiflerinin yalnızca üretim ve dayanışma alanları olmadığını, aynı zamanda eşitliğin gündelik hayat içinde nasıl kurulduğunu gösteren önemli toplumsal zeminler olduğunu ortaya koyma arayışını taşıdı. Bu doğrultuda, kooperatiflerin ilkeleri, değerleri, örgütlenme biçimleri ve faaliyetleri üzerinden toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirme kapasiteleri izlenmek istendi; bu izleme sürecine dayanacak göstergelerin geliştirilmesi ve ileride yürütülecek savunuculuk faaliyetlerine temel oluşturacak bir veri üretim zemininin kurulması hedeflendi. Bu çerçevede hem izlemeye esas göstergeler oluşturuldu hem de kadın kooperatiflerinden veri toplanmasında kullanılacak bir anket geliştirildi.

Hedef Gruplar

Projenin doğrudan hedef kitesini Antakya ve Mersin'de faaliyet yürüten kadın kooperatifleri oluşturdu. Dolaylı hedef gruplar arasında ise belediyelerin kadın ve aile müdürlükleri, ticaret ve sanayi odaları ile ticaret il müdürlükleri yer aldı. Böylece proje, yalnızca kooperatiflerin kendi iç dünyasına değil, onları kuşatan kurumsal çevreye de temas eden çok katmanlı bir izleme alanı kurdu.

Faaliyetler

Proje kapsamında ilk olarak Mersin ve Antakya'da toplam on kadın kooperatifine yönelik birer günlük temel eğitimler düzenlendi. Bu eğitimlerde kadın kooperatiflerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine sunduğu katkılar ele alındı; kadınlara, LGBTİ+'lara ve göçmenlere yönelik ayrımcılığın azaltılmasındaki rolleri tartışıldı. İzleme ve savunuculuğun ne anlama geldiği, neden önemli olduğu ve kooperatif faaliyetlerinin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle nasıl değerlendirilebileceği birlikte düşünüldü. Aynı süreçte veri setinin kapsamı belirlendi, anket formu hazırlandı ve izlemeye temel oluşturacak göstergeler geliştirildi.

Pilot çalışma aşamasında Hatay ve Mersin'de iki kadın kooperatifiyle ilk görüşmeler yapıldı. Bu ilk temaslar, sahadan gelen sesin yöntemi biçimlendirmesine olanak sağladı. Ardından düzenlenen çalıştayda pilot uygulamadan elde edilen bilgiler birlikte değerlendirildi; anlamlı, kullanılabilir ve sahaya uyumlu bulunan veri ve göstergeler netleştirildi. İzleme süreci boyunca kooperatif temsilcileriyle yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirildi, ortaklarla ise odak grup görüşmeleri yapıldı. Böylece yalnızca rakamlar değil, deneyimler, algılar, beklentiler ve dönüşüm hikâyeleri de görünür hale geldi. Elde edilen tüm veriler değerlendirildi, raporlandı ve kapanış etkinliğinde paydaşlarla ve kamuoyuyla paylaşıldı.

Ulaşılan Sonuçlar

Proje sonunda kadın kooperatiflerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine katkısını değerlendirmeye yönelik temel izleme alanları belirlendi. Bu alanlar; eğitim ve farkındalık, ekonomik güçlenme, karar alma ve yönetime katılım, sosyal ve öznel güçlenme, hareket özgürlüğü ve özerklik ile ev içi sorumlulukların paylaşımı olarak tanımlandı. Böylece kadın kooperatiflerinin etkisi yalnızca ekonomik faaliyetler üzerinden değil, yaşamın daha derin ve çoğu zaman görünmeyen katmanları üzerinden de okunabilir hale geldi.

Bunun yanında, bu alanlara ilişkin göstergeler, veri kaynakları, veri toplama yöntemleri ve veri toplama sıklıkları da netleştirildi. Ortaya çıkan çerçeve, kadın kooperatiflerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine sunduğu katkıyı sistematik, düzenli ve karşılaştırılabilir biçimde değerlendirmeye imkân tanıdı. Proje, dağınık deneyimleri ölçülebilir ve yorumlanabilir bir bütünlüğe kavuşturdu; böylece gelecekteki izleme ve savunuculuk çalışmalarına dayanak oluşturacak sağlam bir zemin bıraktı.

Öğrendiklerimiz

Bu proje, kadın kooperatiflerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine katkılarının izlenmesi ve buna uygun göstergelerin geliştirilmesi bakımından önemli, özgün ve daha önce yeterince derinleşilmemiş bir alanda anlamlı bir boşluğu doldurdu. Nicel ve nitel verilerin birlikte kullanılması, yalnızca katkının düzeyini ölçmeyi değil, bu katkıyı mümkün kılan ya da sınırlayan örgütsel ve toplumsal koşulları da anlamayı sağladı. Sayılar ile anlatılar bir araya geldiğinde, kooperatiflerin etkisi daha bütünlüklü bir biçimde görünür oldu.

İlk değerlendirmeler, kadın kooperatiflerinin ekonomik güçlenme ve ev içi sorumlulukların paylaşımı üzerinde henüz sınırlı bir etki yarattığını; buna karşılık sosyal güçlenme alanında daha belirgin bir katkı sunduğunu gösterdi. Bu bulgu, kadın kooperatiflerinin toplumsal cinsiyet eşitliği açısından taşıdığı potansiyelin açık olduğunu, ancak bu potansiyelin daha güçlü kurumsal destekler, süreklilik taşıyan izleme pratikleri ve etkili savunuculuk mekanizmalarıyla daha da geliştirilebileceğini ortaya koydu. Proje geride yalnızca bulgular bırakmadı; aynı zamanda kadın kooperatiflerine başka bir gözle bakmayı, onların yalnızca ekonomik değil, toplumsal dönüşüm yaratan yapılar olduğunu daha güçlü biçimde kavramayı sağladı.

SOSYAL İKLİM DERNEĞİ

Act4ecogender! - ığli'de Ekolojik Genç Kadın Hareketi Projesi

Ana Amaç ve Hedef Gruplar

Act4EcoGender! – ığli'de Ekolojik Genç Kadın Hareketi, İzmir'in ığli ilçesinde uygulanan; iklim krizinin yerel düzeyde toplumsal cinsiyet eğitliği üzerindeki etkilerini görünür kılmayı ve genç kadınların ekoloji odaklı taleplerini belirlemeyi amaçlayan bir projedir. Proje kapsamında 18-30 yağ arası, farklı arka planlardan gelen toplam 138 genç kadınlı eğitimler, atölyeler ve fikir geliştirme çalışmaları yürütülmüştür. Bu süreçte genç kadınların güçlenmesi, ekolojik temelli toplumsal cinsiyet eğitliği alanında politika nerileri ve eylem planları geliŐtirmesi, bunların genç kadınların öncülüğünde hayata geçirilmesi ve belediye hizmetlerinin izlenmesi hedeflenmiŐtir. Proje aynı zamanda iklim krizinin toplumsal cinsiyet eğitliği üzerindeki etkilerine ilişkin toplumsal farkındalığı artırmayı amaçlamıŐtır.

Faaliyetler

Proje ilk olarak farklı arka planlardan seçilen 10 genç kadın elçinin eğitim süreciyle başladı. Elçilere toplumsal cinsiyet eşitliği, aktif gönüllülük, yerel yönetimler, ekolojik okuryazarlık ve proje hedeflerine ilişkin bir günlük eğitim verildi. Ardından 10 genç kadın elçi ve 30 genç kadının katılımıyla düzenlenen **İklim Maratonu** kapsamında iklim krizi, sürdürülebilir kalkınma, Pekin Deklarasyonu ve toplumsal cinsiyet eşitliği başlıkları ele alındı; açık alan forumu sonunda genç kadınların talepleri doğrultusunda; afet yönetiminde toplumsal cinsiyet eşitliği ihtiyacı, genç kadınlar için ekolojik ulaşım ve güvenli yeşil alan eksikliği ile genç kadınların ekolojik güçlenme ihtiyacı ve karar alma süreçlerine katılmaması başlıklarında üç politika önerisi şekillendirildi. Sonraki aşamada 50 genç kadının katılımıyla düzenlenen **Eylem Planı Hazırlama Atölyesi** ile politika önerileri somut eylem planlarına dönüştürüldü. Bu planlar daha sonra **Naturethon** adlı fikir maratonunda geliştirildi; dokuz ekip başvuru yaptı, bunlardan üçü belediye ve dernek desteğiyle uygulandı. Desteklenen çalışmalar afet sürecinde genç kadınların güçlendirilmesi, görünürlüklerinin artırılması ve iklim meselelerinde kadın liderliğinin yaygınlaştırılması temalarına odaklanmıştı. Bunlara paralel olarak genç kadın elçilerle bir savunuculuk kampanyası yürütüldü; ayrıca 30 genç kadınla yapılan atölyede izleme göstergeleri belirlendi. Bu göstergeler doğrultusunda Çiğli Belediyesi'nin ilgili birimlerine izleme ziyaretleri gerçekleştirildi ve elde edilen bulgular **Ekolojik Temelli Genç Kadın Katılımı İzleme ve Değerlendirme Raporu 2024** başlıklı raporda toplandı.

Ulaşılan Sonuçlar

Proje, Çiğli'de yaşayan genç kadınların ekolojik ve toplumsal cinsiyet eşitliği temelli bilgi, farkındalık ve savunuculuk becerilerini güçlendiren öncü bir yerel girişim oldu. Eğitimler ve atölyeler sayesinde genç kadınlar iklim krizinin toplumsal cinsiyet eşitliği üzerindeki etkilerini daha derinlikli kavradı, yerel sorunlara yönelik somut çözüm önerileri geliştirme fırsatı buldu. Seçilen 10 genç kadın elçi, aldıkları eğitimler sayesinde kendi çevrelerinde dönüştürücü bir rol üstlendi, proje sürecinde genç kadınlar arasında güçlü bir dayanışma ağı ve kolektif hareket kültürü oluştu. Yerel yönetimlerle kurulan ilişkiler sayesinde genç kadınların talepleri görünür hale geldi, karar alma süreçlerine katılımları yönünde önemli bir zemin oluştu. Süreç sonunda üç politika önerisi geliştirildi, çok sayıda eylem planı hazırlandı, genç kadınların öncülüğünde uygulamalar hayata geçirildi ve genç kadınlar tarafından belirlenen göstergelerle belediye izlenerek bir değerlendirme raporu hazırlandı.

Öğrendiklerimiz

Proje, genç kadınların yalnızca katılımcı değil; sürecin tasarımcısı, uygulayıcısı ve izleyicisi olduklarında daha kalıcı ve dönüştürücü etkiler yaratabildiğini gösterdi. İhtiyaçlarını kendilerinin tanımlaması ve çözüm üretme süreçlerine doğrudan katılması, hem savunuculuk gücünü hem de yerel yönetime erişimlerini artırdı. Ekolojik meselelerin toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle ele alınması, genç kadınların iklim krizini gündelik yaşam, güvenlik, ulaşım ve afet deneyimleriyle ilişkilendirerek daha somut biçimde sahiplenmesini sağladı. Ayrıca elçi modeli, akran öğrenmesi ve katılımcı yöntemlerin dayanışma, özgüven ve liderlik kapasitesini güçlendirdiği görüldü. İzleme göstergelerinin genç kadınlar tarafından belirlenmesi ve saha ziyaretleriyle desteklenmesi ise savunuculuğun talep üretmenin ötesine geçerek izleme ve hesap verebilirlik boyutuyla güçlendiğini ortaya koydu.

TOPLUMSAL CİNSİYET ve HUKUK ÇALIŞMALARI DERNEĞİ

Adalet İçin İzleme Projesi

Amaç

Toplumsal Cinsiyet ve Hukuk Çalışmaları Derneği (TOCH) tarafından, CEİDizler Hibe Programı kapsamında yürütülen **Adalet İçin İzleme Projesi**, kadınların ve dezavantajlı grupların adalete erişimini güçlendirmeyi hedefleyen, veri temelli bir izleme ve savunuculuk çalışması olarak hayata geçti. Proje, Türkiye’de toplumsal cinsiyet temelli şiddet ve ayrımcılıkla mücadele alanında uzun süredir hissedilen nitelikli, ayrıştırılmış ve toplumsal cinsiyet duyarlı hukuki veri eksikliğini odağına aldı.

Hedef Gruplar

Projenin temel hedef gruplarını barolar ile barolar bünyesinde faaliyet gösteren kadın, çocuk, CMK ve ilgili komisyonlar oluşturdu. Bunun yanında kadın hakları alanında çalışan sivil toplum kuruluşları, Yerel Eşitlik İzleme Bileşenleri (YEİB), hukuk öğrencileri, stajyer avukatlar ve hukuk alanında çalışan profesyoneller de projenin önemli muhatapları arasında yer aldı. Böylece proje, yalnızca kurumsal yapıları değil, hukukun farklı katmanlarında yer alan aktörleri de ortak bir izleme ve dönüşüm hattında buluşturdu.

Faaliyetler

Proje, bir yıl boyunca planlı, katmanlı ve aşamalı bir yöntemle yürütüldü; teknik kapasite geliştirme ile savunuculuk faaliyetleri birbirinden kopuk değil, birbirini besleyen iki ana damar olarak ele alındı. Hazırlık sürecinde çok disiplinli bir ekip kuruldu, görev dağılımları netleştirildi ve paydaşlarla kurulacak iletişimin çerçevesi dikkatle belirlendi. Adana’da gerçekleştirilen tanıtım toplantısında proje hedefleri yerel paydaşlarla paylaşıldı; bu buluşma, yalnızca bir başlangıç toplantısı olmadı, aynı zamanda ileride kurulacak işbirliklerinin ilk somut zeminini oluşturdu.

Projenin en kritik duraklarından birini, göstergelerin gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi süreci oluşturdu. Türkiye Barolar Birliği, CMK sistemini geliştiren yazılım firmaları ve Adana Barosu ile gerçekleştirilen temaslar sonucunda, CMK sisteminde toplumsal cinsiyete duyarlı ve ayrıştırılmış veri toplanmasının teknik olarak mümkün olduğu açığa çıktı. Bu bulgu, yalnızca teknik bir tespit olarak kalmadı; hukuki izleme alanında yapısal bir dönüşüm ihtimalini de görünür hale getirdi. Toplumsal Cinsiyet Uzmanı tarafından hazırlanan rapor ise ulusal ve uluslararası sözleşmeler ışığında sisteme entegre edilebilecek göstergeleri belirledi ve bu alanda yol gösterici bir çerçeve sundu.

Ağ kurma ve ağ çalışmaları kapsamında İstanbul, İzmir, Diyarbakır ve Adana baroları ile kadın örgütleri arasında düzenli temaslar geliştirildi. Yüz yüze ve çevrimiçi toplantılar aracılığıyla ortak bir izleme dili kurulmaya çalışıldı. Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, Eşit Haklar İçin İzleme Derneği ve çeşitli yerel kadın örgütleriyle yapılan görüşmeler, sahada yıllardır biriken deneyim ile hukuki veri ihtiyacını aynı zeminde buluşturdu. Bu sürecin en önemli çıktılarından biri, ağın ortak savunuculuk yönelimini tarif eden **Strateji ve Tutum Belgesi** oldu.

Kapasite geliştirme eğitimleri ise baro temsilcilerinin ve sivil toplum çalışanlarının veri temelli izleme, raporlama ve savunuculuk alanlarındaki bilgi ve becerilerini güçlendirmeye odaklandı. Eğitimler sayesinde katılımcılar, veriyi yalnızca toplanan bir bilgi yığını olarak değil, dönüştürücü bir mücadele aracı olarak ele alma yönünde önemli bir mesafe kat etti. İletişim ve görünürlük çalışmaları da proje çıktılarının kamuoyuna taşınmasını sağladı; broşürler, sosyal medya içerikleri ve farklı materyaller aracılığıyla projenin sesi daha geniş çevrelere ulaştı.

Ulaşılan Sonuçlar

Adalet İçin İzleme Projesi, planlanan hedeflerin büyük bölümüne ulaştı ve yerelde kalıcı izler bıraktı. Proje sayesinde baroların CMK sistemlerinde toplumsal cinsiyete duyarlı veri üretiminin gerekliliğine ilişkin hem farkındalık hem de kurumsal irade gelişti. Hazırlanan uzman raporu ile strateji ve tutum belgesi, yalnızca proje döneminin ıktıları olarak kalmadı; gelecekte yürütülecek savunuculuk faaliyetleri için de başvuru niteliği taşıyan kaynaklara dönüştü.

Yerel Eşitlik İzleme Bileşenleri hukuki izlemeyi kendi çalışma alanlarına dahil etti ve böylece izleme başlıklarını genişletti. Hedef gruplarda yalnızca bilgi düzeyinde değil, yaklaşım ve tutum bakımından da belirgin bir dönüşüm yaşandı. Veri temelli yaklaşımın feminist mücadele açısından vazgeçilmez olduğu yönünde ortak bir kavrayış gelişti. Proje, bu yönüyle yalnızca bir kapasite geliştirme çalışması olmadı; farklı aktörler arasında ortak bir politik zemin kurulmasına da katkı sundu.

VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR
VERİ, ADALETİN HAFIZASIDIR

Öğrendiklerimiz

Proje süreci, toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesinde verinin yalnızca teknik bir araç olmadığını, aynı zamanda politik, dönüştürücü ve kurucu bir güç taşıdığını bir kez daha gösterdi. Barolarla kurulan doğrudan ve süreklilik taşıyan temasın, çoğu zaman resmi yazışmalardan çok daha etkili sonuçlar ürettiği görüldü. Güven ilişkisine dayalı savunuculuk pratiği, kalıcı ve derin etkiler yarattı.

Bunun yanı sıra, kadın örgütlerinin yıllardır sahada ürettiği bilginin hukuki sistemlere yansiyabilmesi için ortak bir dil ve ortak bir gösterge seti oluşturmanın ne kadar hayati olduğu daha açık biçimde anlaşıldı. Proje, kısa süreli bir hibe faaliyeti olmanın sınırlarını aştı; feminist izleme kültürünün kurumsallaşmasına doğru atılmış önemli bir adım haline geldi. Geriye yalnızca tamamlanmış faaliyetler değil, birlikte düşünmenin, birlikte üretmenin ve birlikte izlemenin mümkün olduğuna dair güçlü bir deneyim kaldı.

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE

DEĞİŞTİRMEK ELİMİZDE